

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (New) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION**

Paper – I : History, Principles and Foundation of Physical Education and Olympic Movement

Day and Date : Monday, 18-1-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions:** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read original question in English.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternatives : **10**
- 1) Ancient Olympic games were initiated in the year
a) 776 B.C. b) 777 B.C. c) 676 B.C. d) 766 B.C.
 - 2) The law of exercise is also known as
a) Law of effect b) Law of misuse
c) Law of use and disuse d) Law of rest
 - 3) There are _____ circles on Olympic play.
a) 5 b) 6 c) 7 d) 8
 - 4) _____ is the Father of Modern Olympic.
a) Baron Piere de Coubertin b) Harry Crow Buck
c) Charles Coubertin d) None of these
 - 5) Growth is not a _____ process.
a) Part b) Continuous c) Instant d) None of these
 - 6) IOA means
a) International Olympic Alloy b) Indian Olympic Association
c) Indian Olympic Authority d) None of these
 - 7) Arjun Awards is given to
a) The player b) The coach
c) The teacher d) The team manager
 - 8) The Olympic motto 'Fortius' means
a) Higher b) Faster c) Stronger d) None of these

P.T.O.

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (New) (CBCS) Examination, 2016

PHYSICAL EDUCATION

**Paper – I : History, Principles and Foundation of Physical Education and
Olympic Movement**

Day and Date : Monday, 18-1-2016

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions: 1) *All questions are compulsory.*

2) *The candidates should read original question in English.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail aim and objectives of physical education.
 - 2) Explain the stages of growth and development. Write physical and mental development in a adolescence stage.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain laws of learning in detail.
 - 2) Explain in detail types of learning.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail the early history of the Olympic movement.
 - 2) Explain in detail naturalism in physical education.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Write about learning curves.
 - 2) Write relation of society and culture.
 - 3) Rajiv Gandhi Khel Ratna Award.
 - 4) Arjun Award.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) शारीरिक शिक्षणातील ध्येय आणि उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - २) वाढ आणि विकासाच्या अवस्था स्पष्ट करा. कौमार्यावस्थेतील शारीरिक व मानसिक विकास लिहा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अध्ययनाचे नियम स्पष्ट करा.
 - २) अध्ययनाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) प्राचीन ऑलम्पिक खेळाच्या ऐतिहासिक विकासाचे स्पष्टीकरण करा.
 - २) शारीरिक शिक्षणातील निसर्गवादाचे स्पष्टीकरण करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) अध्ययन वक्र.
 - २) समाज आणि संस्कृती यांचा संबंध काय ते लिहा.
 - ३) राजीव गांधी खेलरत्न पुरस्कार.
 - ४) अर्जुन पुरस्कार.
-

SLR-R – 7

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (New) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION**

Paper – IV : Methods of Teaching School Subject – History Methodology

Day and Date : Thursday, 21-1-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original question in English.**
iii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative : **10**
- i) Museum includes _____
a) Coins b) Weapons c) Pictures d) All above
 - ii) History is _____
a) Science b) Arts c) a) and b) d) None of these
 - iii) The following _____ is a type of questions.
a) Short questions b) Objective questions c) Essay questions d) Above all
 - iv) The father of history is called to _____
a) Happold b) Carlyle c) Buck Heart d) Herodotus
 - v) Student visits historical places is the specification of _____ objective.
a) Interest b) Skill c) Attitude d) Understanding
 - vi) The major types of history are _____
a) Five b) Four c) Three d) Two
 - vii) The structure of history subject is _____
a) Three dimensional b) Two dimensional c) One dimensional d) Above all
 - viii) The father of project method is _____
a) Plato b) Stevenson c) Kilpatric d) John Deway

P.T.O.

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (New) (CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION**

Paper – IV : Methods of Teaching School Subject – History Methodology

Day and Date : Thursday, 21-1-2016

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Describe the various method of teaching history and explain how will you use the narration method effectively in teaching history.
 - ii) Explain the maxims of teaching history.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) What are the qualities and educational qualification of history teacher.
 - ii) What is history ? Explain in detail correlation of history with other school subjects.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) How will you make effective use of map and picture in history teaching ?
 - ii) Explain the place and importance of history in the school curriculum and human life.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Objectives of teaching history
 - ii) Remedial teaching
 - iii) Achievement test
 - iv) History room.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- i) इतिहास अध्यापनाच्या पद्धती सांगून कथन ही पद्धती इतिहास अध्यापनात प्रभावीपणे कशी वापराल.
- ii) इतिहास अध्यापनाची सूत्रे स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- i) इतिहास शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये व शैक्षणिक पात्रता स्पष्ट करा.
- ii) इतिहास म्हणजे काय ? इतिहास विषयाचा इतर विषयाशी सहसंबंध स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- i) इतिहास अध्यापनात नकाशा व चित्रे यांचा वापर प्रभावी कसा करावा ते सविस्तर स्पष्ट करा.
- ii) इतिहास शालेय अभ्यासक्रम आणि मानवी जीवनातील स्थान आणि महत्व विषद करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : **15**
- i) इतिहास अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये
- ii) उपचारात्मक अध्यापना
- iii) संपादन चाचणी
- iv) इतिहास खोली.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (New-CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – IV : Method of Teaching School Subject
Mathematics Method

Day and Date : Thursday, 21-1-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions:** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) **All candidates should read original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives : **10**
- 1) Remedial teaching is required in _____ field.
a) Cognitive b) Affective c) Psychomotor d) Above all
 - 2) To develop professional growth of mathematics teacher _____ is necessary.
a) Workshop b) Seminar c) Both a) and b) d) None of these
 - 3) _____ is the pioneer of heuristic method.
a) Armstrong b) Bacon c) Kilpatric d) Aristotle
 - 4) Teaching and learning is _____ process.
a) One way b) Two way c) Only teacher d) Only student
 - 5) The first step of planning is _____ planning.
a) Unit b) Lesson c) Annual d) None of these
 - 6) Experimental method is more used in the _____ branch of mathematics.
a) Geometry b) Algebra c) Arithmetic d) All the above
 - 7) Student reads the journals of mathematics is the example of _____ objective.
a) Interest b) Application
c) Personality Development d) Skill
 - 8) _____ is not the class room objective of teaching of mathematics subject.
a) Understanding b) Analysis
c) Personality Development d) Creativity

- 9) Film strip is a _____ aid.
 a) Projective b) None projective c) a) and b) d) None of these
- 10) _____ is used in mathematics for drawing map in geography.
 a) Graph b) Equation c) a) and b) both d) None of the above

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

10

- १) उपचारात्मक अध्यापनाची आवश्यकता _____ क्षेत्रात असते.
 अ) बोधात्मक ब) भावनात्मक क) क्रियात्मक ड) वरील सर्व
- २) गणित शिक्षकाच्या व्यावसायिक विकासासाठी _____ आवश्यकता असते.
 अ) कृतीसत्र ब) परीसंवाद क) अ) आणि ब) ड) वरीलपैकी नाही
- ३) स्वयंशोधन पद्धतीचे जनक _____ हे आहेत.
 अ) आर्मस्ट्रॉंग ब) बेकॉन क) कालपॅट्रीक ड) ऑरिस्टॉटल
- ४) अध्ययन अध्यापन ही _____ प्रक्रिया आहे.
 अ) एककेंद्री ब) द्विकेंद्री क) फक्त शिक्षक ड) फक्त विद्यार्थी
- ५) नियोजनाची माहिती पायरी म्हणजे _____ नियोजन होय.
 अ) घटक ब) पाठ क) वार्षिक ड) यापैकी नाही
- ६) गणितातील _____ शाखांमध्ये प्रायोगिक पद्धतीचा जास्त वापर होतो.
 अ) भूमिती ब) बीजगणित क) अंकगणित ड) सर्व
- ७) विद्यार्थी गणिताची मासिके वाचतो हे _____ उद्दीष्टाचे उदाहरण आहे.
 अ) अभिरुची ब) उपयोजन
 क) व्यक्तिमत्व विकास ड) कौशल्य
- ८) गणित विषयाच्या अध्यापनाचे _____ हे वर्ग उद्दिष्ट्य नाही.
 अ) आकलन ब) पृथक्करण
 क) व्यक्तिमत्व विकास ड) सृजनशिलता
- ९) फिल्मस्ट्रीप हे _____ साधन आहे.
 अ) प्रक्षेपित ब) अप्रक्षेपित क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- १०) भूगोलातील नकाशा काढताना गणितातील _____ ची मदत घेतली जाते.
 अ) आलेख ब) समीकरण क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (New-CBCS) Examination, 2016
PHYSICAL EDUCATION
Paper – IV : Method of Teaching School Subject
Mathematics Method

Day and Date : Thursday, 21-1-2016
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **All candidates should read original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
 - 1) Write professional growth of mathematics teacher and explain its role in professional development.
 - 2) Explain meaning, concept, nature of mathematics.

3. Answer the following question (**any one**) : **15**
 - 1) Explain in detail analytic method with examples in mathematics.
 - 2) Explain in detail experimental method with examples in mathematics.

4. Answer the following question (**any one**) : **15**
 - 1) Explain in detail qualification and qualities of mathematics teacher.
 - 2) Explain in detail year plan in teaching mathematics.

5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
 - 1) Unit plan
 - 2) Remedial teaching
 - 3) Write meaning of correlation and correction of mathematics within the subject.
 - 4) Write characteristics of a good text book of Mathematics.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- १) गणित शिक्षकांचा व्यावसायिक विकास म्हणजे काय ते लिहा ? व्यावसायिक विकासाची भूमिका काय ते स्पष्ट करा ?
 - २) गणित अध्यापनाचा अर्थ, स्वरूप आणि स्थान काय ते स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- १) गणित अध्ययनातील पृथक्करण पद्धतीचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
 - २) गणित अध्यापनातील प्रायोगिक पद्धतीचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- १) गणित शिक्षकांची गुणवैशिष्ट्ये व पात्रता सविस्तर स्पष्ट करा.
 - २) गणित अध्यापनाचे वार्षिक नियोजन स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही **तीन**) : **15**
- १) घटक नियोजन
 - २) उपचारात्मक अध्यापन
 - ३) समवायचा अर्थ लिहा. गणिताचा शाखा अंतर्गत समवाय काय ते लिहा ?
 - ४) चांगल्या पाठ्य पुस्तकाचे निकष लिहा.
-

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION**

Principles and Psychology of Physical Education (Paper – I)

Day and Date : Tuesday, 15-12-2015
Time : 10.30. a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
 - 2) **All** questions are **compulsory**.
 - 3) The candidate should read the original question in English.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Physical age is depends upon _____
 - a) Maturity of mind development
 - b) Classification of bones
 - c) Calender
 - d) None of these
- 2) Law of exercise is also known as _____
 - a) Law of satisfaction
 - b) Law of frequency
 - c) Law of use and disuse
 - d) None of these
- 3) The origin of the word personality in Latin is _____
 - a) Personal
 - b) Persona
 - c) Perso
 - d) Person
- 4) Learning of subject helps to learn another subject is called _____ learning transfer.
 - a) Positive transfer
 - b) Negative transfer
 - c) Zero transfer
 - d) None of these
- 5) The cause of individual differences is _____
 - a) Heredity
 - b) Environment
 - c) Sex difference and age
 - d) Above all
- 6) According to Watson, Psychology means _____
 - a) Science of soul
 - b) Science of behaviour
 - c) Science of mind
 - d) Science of consciousness
- 7) In track event does not includes _____ types.
 - a) 100 M. Run
 - b) Relay race
 - c) Walking
 - d) High Jump
- 8) Performance stagnates in which _____ phase of learning.
 - a) Initial spurt
 - b) Middle spurt
 - c) Plateau
 - d) Final spurt
- 9) Recaputation Theory of play was propounded by _____
 - a) Stenle hall
 - b) Karl Groose
 - c) Mcdougall
 - d) Herbert Spencer
- 10) In development process the term childhood means _____
 - a) Storm period
 - b) Period of forgetting
 - c) Period of good memory
 - d) Gang age

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

१) शारीरिक वय हे _____ वर अवलंबून असते.

- अ) मनाच्या विकासाच्या परिपक्वते
ब) हाडाचे वर्गीकरण
क) कॅलेंडर
ड) यापैकी नाही

२) सरावाचा नियम म्हणून _____ ओळखला जातो

- अ) समाधानाचा नियम
ब) वारंवारितेचा नियम
क) उपयोग व अनुपयोगाचा नियम
ड) यापैकी नाही

३) पर्सनॅलिटी या शब्दाची उत्पत्ती मूळ लॅटिन _____ शब्दापासून झालेली आहे.

- अ) पर्सनल
ब) परसोना
क) परसो
ड) पर्सन

४) एका विषयाच्या अध्ययनाचा दुसऱ्या विषयाच्या अध्ययनास मदत होत असेल तर त्या अध्ययन संक्रमणास _____ म्हणतात.

- अ) धन संक्रमण
ब) ऋण संक्रमण
क) शून्य संक्रमण
ड) यापैकी नाही

५) व्यक्तिभेद निर्माण होणाची कारणे _____ आहेत.

- अ) अनुवंश
ब) वातावरण
क) लिंगभेद व वय
ड) वरील सर्व

६) वॉटसनच्या मते, मानसशास्त्र म्हणजे _____

- अ) आत्म्याचे शास्त्र
ब) वर्तनाचे शास्त्र
क) मनाचे शास्त्र
ड) बोधावस्थेचे शास्त्र

७) ट्रॅक बाबीमध्ये _____ प्रकार येत नाहीत.

- अ) १०० मी. धावणे
ब) रिले शर्यत
क) चालणे
ड) उंच उडी

८) अध्ययन वक्राच्या _____ या अवस्थेत कार्यमान स्थिरावते.

- अ) सुखातीचा प्रगतीचा टप्पा
ब) मध्यम प्रगतीचा टप्पा
क) पठारावस्था
ड) अंतिम प्रगतीचा टप्पा

९) पुनरावृत्ती क्रीडा सिद्धांत _____ यांनी मांडला.

- अ) स्टेन्ले हॉल
ब) कार्ल ग्रुस
क) मॅकड्युगल
ड) हर्बर्ट स्पेन्सर

१०) विकास अवस्थेत बाल्यावस्थेचा काळ म्हणजे _____

- अ) वादळी काळ
ब) विस्मरण काळ
क) चांगल्या स्मरण शक्तीचा काळ
ड) टोळी काळ

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Principles and Psychology of Physical Education (Paper – I)

Day and Date : Tuesday, 15-12-2015

Marks : 40

Time : 10.30. a.m. to 12.30 p.m.

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**
2) *The candidate should read the original question in English.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Explain the meaning terms – Athletics and sports and games.
 - 2) Define psychology and explain its importance to physical education teacher.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Give the list of Growth and development stages. Explain any two stages of the above.
 - 2) Explain the trial and error and insight learning theory.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Explain the concept of personality.
 - 2) Write on sex differences between male and female.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Write note on chronological age.
 - 2) Explain the objectives of physical education.
 - 3) Explain the causes of individual differences.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) अॅथलेटिक्स आणि क्रीडा व खेळ या संज्ञाचा अर्थ स्पष्ट करा.
 - २) मानसशास्त्र म्हणजे काय आणि त्याचे शारीरिक शिक्षण शिक्षकाला महत्व स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) वाढ व विकासाच्या अवस्थेची यादी द्या. कोणत्याही दोन अवस्था स्पष्ट करा.
 - २) चुका व शिका आणि मर्मदृष्टीमुलक अध्ययन उपपत्ती स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) व्यक्तिमत्व संकल्पना स्पष्ट करा.
 - २) पुरुष - स्त्री सांगाड्यातील फरक लिहा.
५. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) कालप्रणित वय टिप लिहा
 - २) शारीरिक शिक्षणाची उद्दीष्ट्ये स्पष्ट करा
 - ३) व्यक्तिभेदाची कारणे स्पष्ट करा.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Organization and Administration of Physical Education

Day and Date : Wednesday, 16-12-2015
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) The candidates should read original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative : **10**
- i) Width standard swimming pool is _____
a) 50 m b) 25 m c) 21 m d) None of these
 - ii) Period of implementation of budget is _____
a) 1st Jan. to 31st Dec. b) 21st June to 31st May
c) 1st April to 31st Mar. d) None of these
 - iii) _____ is chief while conducting district level tournament.
a) Sports Minister b) Vice Chancellor c) Principal d) None of these
 - iv) U.G.C. means _____
a) University Grants Commission b) University Group Council
c) United Grant Commission d) None of these
 - v) Type of combination system is _____
a) Knockout cum league b) League cum knockout
c) League cum league d) Above all
 - vi) Intramural competition conducted within the player of _____
a) Same institution b) Among two institution
c) Among more institution d) None of these
 - vii) In league system there are 6 team that time number of matches is _____
a) 12 b) 15 c) 10 d) None of these
 - viii) For physical education programme important facilities is _____
a) Swimming pool b) Play ground
c) Gymnasium hall d) Above all

- ix) 'National Sports Day' celebrated on _____
 a) 1st March b) 29 Aug. c) 1st May d) None of these
- x) I.O.A. means _____
 a) Indian Olympic Association b) Indian Org. Association
 c) India Olympic Archery d) None of these

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) दर्जेदार पोहण्याच्या तलावाची रुंदी _____
 अ) ५० मी. ब) २५ मी. क) २१ मी. ड) यापैकी नाही
- ii) अंदाजपत्रकाचा कालावधि _____
 अ) १ जाने. ते ३१ डिसेंबर ब) २१ जून ते ३१ मे
 क) १ एप्रिल ते ३१ मार्च ड) यापैकी नाही
- iii) जिल्हा क्रीडा स्पर्धेचा प्रमुख _____
 अ) क्रीडामंत्री ब) कुलगुरु क) प्राचार्य ड) यापैकी नाही
- iv) यु.जी.सी. चा अर्थ _____
 अ) युनिव्हर्सिटी ग्रँट्स कमीशन ब) युनिव्हर्सिटी ग्रूप कौन्सिल
 क) युनायटेड ग्रँट कमीशन ड) यापैकी नाही
- v) मिश्र पद्धतीच्या सामन्याचे प्रकार _____
 अ) बाद व साखळी पद्धत ब) साखळी व बाद पद्धत
 क) साखळी व साखळी पद्धत ड) वरील सर्व
- vi) आंतरकुल स्पर्धा ह्या _____ मध्ये होतात.
 अ) एकाच संस्थेमध्ये ब) दोन संस्थामध्ये क) अनेक संस्थामध्ये ड) यापैकी नाही
- vii) साखळी पद्धतीच्या गटामध्ये ६ संघ सहभागी होत असतील तर सामन्याची संख्या _____ होय.
 अ) १२ ब) १५ क) १० ड) यापैकी नाही
- viii) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमासाठी महत्त्वाच्या सुविधा _____
 अ) पोहण्याचा तलाव ब) खेळाचे मैदान क) व्यायाम शाला ड) वरील सर्व
- ix) 'राष्ट्रीय क्रीडा दिन' _____ ला साजरा केला जातो.
 अ) १ मार्च ब) २९ ऑगस्ट क) १ मे ड) यापैकी नाही
- x) I.O.A. म्हणजे _____
 अ) इंडियन ऑलंपीक असोसिएशन ब) इंडियन ऑर्गनाइझेशन असोसिएशन
 क) इंडियन ऑलंपीक आर्चरी ड) यापैकी नाही

Seat No.	
---------------------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Organization and Administration of Physical Education**

Day and Date : Wednesday, 16-12-2015
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read original questions in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Define organization and administration and explain the principles of organization and administration of physical education.
 - ii) What do you mean by intramurals and extramurals ? Explain the importance of intramurals and extramurals.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) What is the 'Budget' and write down the principles of preparing good budget.
 - ii) Explain the procedure for purchase of sports material and how will you maintain and take care of them.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- i) Gymnasium hall
 - ii) Knockout system.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Play ground
 - ii) Types of periods in physical education
 - iii) Merits and demerits of league method.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- नियोजन व व्यवस्थापन म्हणजे काय ते सांगून नियोजन व व्यवस्थापनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
 - आंतरकुल व बर्हिगत सामने म्हणजे काय ते सांगून शारीरिक शिक्षणात त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- अंदाजपत्रक म्हणजे काय ते सांगून अंदाजपत्रक तयार करावयाची तत्त्वे लिहा.
 - खेळ साहित्य खरेदी करण्याची पद्धत स्पष्ट करा आणि तुम्ही त्याची निगा व काळजी कशी घ्याल ते सांगा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- व्यायाम शाळा
 - सामन्याची बाद पद्धती.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- मैदान
 - शारीरिक शिक्षण तासाचे प्रकार
 - साखळी पद्धतीचे फायदे व तोटे.

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Anatomy and Physiology (Paper – III) (Old)

Day and Date : Thursday, 17-12-2015

Max. Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Neat diagram should be drawn where necessary.**
2) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) List the types of bones and differentiate between Male and Female skeletons.
 - 2) Draw a neat diagram of skin label the parts and explain the functions of skin.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Draw a neat diagram of Lung label the parts and describe the respiration procedure.
 - 2) Draw a diagram of Pancrea label the parts and explain the structure and functions of pancreas.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Reflex Action
 - 2) Red and white muscle.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Brain
 - 2) Muscle fatigue
 - 3) Oxygen debt.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) हाडांच्या प्रकाराची यादी करा आणि पुरुष व स्त्रि सांगाड्यातील फरक स्पष्ट करा.
 - २) त्वचेची आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि त्वचेचे कार्य स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) फुफ्फुसाची आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि श्वासोच्छ्वासची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 - २) स्वादुपिंडाची आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि स्वादुपिंडाची रचना व कार्य स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) प्रतिक्षिप्त क्रिया
 - २) पांढरे आणि तांबडे स्नायू.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) मेंदू
 - २) स्नायूचा थकवा
 - ३) प्राणवायूचे ऋण.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Rules of Games and Sports (Part – I) (Paper – IV)

Day and Date : Friday, 18-12-2015
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** I) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
II) **All** questions are **compulsory**.
III) Neat diagram drawn **where** necessary.
IV) Candidates who intend to write the answer in marathi are advised to read **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : **10**
- I) Duration of Kho-Kho match is _____
a) 10 + 10 + 10 b) 9 + 5 + 9 c) 15 + 5 + 15 d) None of these
- II) Breast stroke is related to _____
a) swimming b) Realy c) Basketball d) Hockey
- III) In a handball thickness of the line between the Goal post is _____
a) 5 c.m. b) 3 c.m. c) 9 c.m. d) None of these
- IV) The distance for Marathon Race is _____
a) 40 km b) 42.195 km c) 45 km d) 43 km
- V) The length and width of swimming pool is _____
a) 50 × 21 m b) 20 × 20 m c) 15 × 10 m d) 10 × 10 m
- VI) In Basketball the height of the board is _____
a) 3.05 m b) 3.00 m c) 2.90 m d) 2.00 m
- VII) In Athletics the width of a lane is _____
a) 1.25 m b) 1.35 m c) 1.10 m d) None of these
- VIII) _____ players make hockey team.
a) 10 b) 16 c) 12 d) 9
- IX) The length of relay batten is _____
a) 40 c.m. b) 50 c.m. c) 30 c.m. d) 20 c.m.
- X) _____ word related to Kho-Kho.
a) Deuce b) Libero c) Kick d) Sudden death

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) खो-खो सामन्याचा कालावधी _____
 अ) १०+१०+१० ब) ९+५+९ क) १५+५+१५ ड) यापैकी नाही
- II) 'ब्रेस्ट स्ट्रोक' हा _____ शी संबंधित आहे.
 अ) पोहणे ब) रिले क) बास्केटबॉल ड) हॉकी
- III) हॅन्डबॉल मध्ये गोल पोस्ट मधील रेषेची जाडी _____ असते.
 अ) ५ सें.मी. ब) ३ सें.मी. क) ९ सें.मी. ड) यापैकी नाही
- IV) मॅरेथान स्पर्धेचे अंतर _____
 अ) ४० कि.मी. ब) ४२.१९५ कि.मी.
 क) ४५ कि.मी. ड) ४३ कि.मी.
- V) दर्जेदार पोहण्याचा तलावाचा आकार _____
 अ) ५० × २१ मी. ब) २० × २० मी. क) १५ × १० मी. ड) १० × १० मी.
- VI) बास्केटबॉल मधील बोर्डची उंची _____
 अ) ३.०५ मी. ब) ३.०० मी. क) २.९० मी. ड) २.०० मी.
- VII) अॅथलेटीक्स मधील धावण मार्गाची रूंदी _____
 अ) १.२५ मी. ब) १.३५ मी. क) १.१० मी. ड) यापैकी नाही
- VIII) _____ खेळाइंचा मिळून हॉकी संघ तयार होतो.
 अ) १० ब) १६ क) १२ ड) ९
- IX) रिले बॅटनची लांबी _____ से.मी.
 अ) ४० ब) ५० क) ३० ड) २०
- X) _____ हा शब्द खो-खो खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) ड्यूस ब) लिबेरो क) कीक ड) सडन डेथ

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Rules of Games and Sports (Part – I) (Paper – IV)

Day and Date : Friday, 18-12-2015

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Neat diagram drawn where necessary.**
iii) **Candidates who intend to write the answer in marathi are advised to read **English** paper also.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) Explain construction and maintenance of cinder track.
II) In a 400 m track the length of the track is 79 m find out the R.D.R. and M.R and calculate the stagger distance for lane No. 7 & 8.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) Draw a neat diagram of hockey court with measurement and give the names various area.
II) Draw a neat diagram of Kho-Kho court with measurement and give the names of various area.
4. Answer the following question in brief : **8**
- I) Batten Exchange in Relay Race.
II) Write five hand signals in Handball.
5. Answer the following question in brief : **12**
- I) Type of swimming.
II) Write the duties of Lawn Tennis officials.
III) Technical equipment and their use in Basketball.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- I) सिंडर ट्रॅकची बांधणी व निगा स्पष्ट करा.
 - II) ४०० मी. धावन मार्गाची सरळची बाजू ७९ मी. आहे त्याची धावण्याची त्रिज्या व आखण्याची त्रिज्या काढून लेन नं ७ व ८ चे वाढीव अंतर काढा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- I) हॉकीच्या मैदानाची मोजमापासहा आकृती काढून विविध भागांना नांवे द्या.
 - II) खो-खो च्या मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नांवे द्या.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- I) रिले रेस मधील दांडू अदलाबदली क्षेत्र.
 - II) हॅन्डबॉल पंचाचे पाच हात इशारे लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- I) पोहण्याच्या प्रकाराचे स्पष्टीकरण.
 - II) लॉन टेनिस सामनाधिकाऱ्याची कर्तव्ये.
 - III) बास्केटबॉल मधील तांत्रिक साहित्य आणि त्याचा उपयोग.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – V)
Advanced Coaching of Sports and Games

Day and Date : Saturday, 19-12-2015

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- N. B. :** I) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
II) **All questions are compulsory.**
III) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) Range of movement at the joint is called _____
a) Speed b) Endurance c) Flexibility d) Agility
- 2) Qualification of a coach is _____
a) B.P.Ed. b) C.P.Ed. c) N.I.S. d) M.P.Ed.
- 3) Olympic training plane require _____
a) 3 months b) 6 months c) 4 years d) 1 year
- 4) Advantage of proper kit is _____
a) Increase the team sprite b) Increase the attraction of game
c) In the game skill is easily d) All above
- 5) Positional play in football is _____
a) Left in b) Corner c) Setup d) Cover
- 6) Straddle role is related to _____
a) Sprints b) Volleyball c) High Jump d) Swimming
- 7) Douz is related to the game _____
a) T.T. b) Football c) Tennis d) Cricket
- 8) Lay up shot skill is related to the game _____
a) Hockey b) Football c) Basket ball d) Volleyball

P.T.O.

- 9) Libero is related to the game _____
 a) Football b) Volleyball c) T.T. d) Basketball
- 10) Bullet start related to _____
 a) Long Jump b) Shot put c) Jovilin d) Sprint

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य ते पर्याय निवडा :

१०

- १) सांध्यातील हालचालीचा विस्तार म्हणजे _____
 अ) वेग ब) दमदारपणा क) लवचिकता ड) दिशाभिमुखता
- २) मार्गदर्शकाची पात्रता _____ असते.
 अ) बी.पी.एड. ब) सी.पी.एड. क) एन.आय.एस्. ड) एम्.पी.एड.
- ३) ऑलिंपीक प्रशिक्षणाचा कालावधी _____
 अ) ३ महिने ब) ६ महिने क) ४ वर्षे ड) १ वर्ष
- ४) योग्य क्रिडा पोषाखाचा फायदा _____ होते.
 अ) सांघिक भावना वाढविणे ब) खेळाकडे आकर्षण वाढविणे
 क) खेळातील कौशल्य सहज करता येणे ड) वरील सर्व
- ५) फुटबॉलमधील जागेवरील खेळ _____
 अ) लेफ्ट इन ब) कॉर्नर क) सेट अप ड) कव्हर
- ६) स्ट्रॅडल रोल हे कौशल्य कोणत्या बाबीशी संबंधीत आहे ?
 अ) धावणे ब) व्हॉलीबॉल क) उंच उडी ड) पोहणे
- ७) ड्यूस हा कोणत्या खेळाशी संबंधीत आहे ?
 अ) टेबल टेनिस ब) फुटबॉल क) टेनिस ड) क्रिकेट
- ८) ले अप शॉट हे _____ खेळाशी संबंधीत आहे.
 अ) हॉकी ब) फुटबॉल क) बास्केटबॉल ड) हॉलीबॉल
- ९) लिबेरो ही संज्ञा _____ खेळाशी संबंधीत आहे.
 अ) फुटबॉल ब) हॉलीबॉल क) टी.टी. ड) बास्केटबॉल
- १०) बुलेट स्टार्ट _____ खेळाशी संबंधीत आहे.
 अ) लांब उडी ब) गोळा फेक क) भालाफेक ड) स्प्रिंट

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – V)
Advanced Coaching of Sports and Games

Day and Date : Saturday, 19-12-2015

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N. B. : I) **All questions are compulsory.**

II) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.*

2. Answer the following **any one** of them : **10**
- 1) Define coaching, explain need of coaching.
 - 2) Explain the meaning and components of physical fitness.
3. Answer the following **any one** of them : **10**
- 1) List the fundamental skill of Kabaddi and analyse any two skills.
 - 2) Explain the qualification and responsibilities of coach.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Positional play
 - 2) Feeling and emotions in sports.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Need of coaching camps
 - 2) Qualities of a coach
 - 3) Handling of individuals.

मराठी रूपांतर

२. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : १०
- १) क्रिडा मार्गदर्शनाची व्याख्या सांगून क्रिडा मार्गदर्शनाची गरज स्पष्ट करा.
 - २) शारीरिक क्षमतेची व्याख्या लिहा व शारीरिक क्षमतेचे घटक स्पष्ट करा.
३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : १०
- १) कबड्डी या खेळाच्या मूलभूत कौशल्याची यादी देऊन कोणत्याही दोन कौशल्याचे पृथःकरण करा.
 - २) क्रिडा मार्गदर्शकासाठी आवश्यक पात्रता सांगून जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) जागेवरील खेळ
 - २) खेळातील जाणीव व भावना.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) मार्गदर्शन शिबिराची गरज
 - २) मार्गदर्शकाची गुण वैशिष्ट्ये
 - ३) व्यक्तिगत हाताळणी.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Methodology of Physical Education (Paper – VI)

Day and Date : Monday, 21-12-2015
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All** questions are **compulsory**.
3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : **10**
- 1) Types of preparation are
a) Two b) Three c) Four d) One
 - 2) Types of physical education lessons are
a) Three b) One c) Two d) Four
 - 3) _____ method is used for the recovery of student's old knowledge.
a) Oral method b) Lecture method
c) Orientation method d) Discuss
 - 4) For the teaching every skill use
a) Simple to complex method b) Complex to simple method
c) Special to simple method d) None of these
 - 5) Under arm pass skill is related to _____ game.
a) Football b) Cricket c) Volleyball d) Kho-Kho
 - 6) _____ step is related for the specific lesson.
a) Specific exercise b) Recreation part
c) Dance d) Drill
 - 7) For the teaching of callisthenics types _____ class formation is used.
a) Single line b) Half circle c) Double line d) Above all
 - 8) _____ is used in teaching aids.
a) Lecture b) Demonstration
c) Picture d) Command

P.T.O.

- 9) _____ is used in demonstration method.
 a) Lecture b) Demonstration
 c) Command d) Above all
- 10) _____ time required for the teaching part in physical educations practice lesson.
 a) 5 min b) 10 min c) 15 min d) 30 min

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) पूर्व तयारीचे एकूण _____ प्रकार आहेत.
 अ) दोन ब) तीन क) चार ड) एक
- २) शारीरिक शिक्षण पाठाचे एकूण प्रकार _____ आहेत.
 अ) तीन ब) एक क) दोन ड) चार
- ३) विद्यार्थ्यांच्या पूर्वज्ञानाता पुर्नजिवित करण्यासाठी _____ पद्धतीचा वापर करतात.
 अ) तोंडी पद्धत ब) व्याख्यात पद्धत क) नूतनीकरण पद्धत ड) चर्चा
- ४) प्रत्येक कौशल्य शिकवताना
 अ) सोप्याकडून अवघडाकडे जावे
 ब) अवघडाकडून सोप्याकडे जावे
 क) विशिष्टा कडून सामान्याकडे जावे
 ड) यापैकी नाही
- ५) 'अंडर आर्म पास' हे कौशल्य _____ खेलाशी संबंधित आहे.
 अ) फुटबॉल ब) क्रिकेट क) व्हॉलीबॉल ड) खो.खो.
- ६) _____ ही विशेष पाठाशची संबंधी पायरी आहे.
 अ) पूरक व्यायाम ब) मनोरंजनात्मक भाग
 क) नृत्य ड) कवायत
- ७) कवायत प्रकार शिकविण्यासाठी _____ या वर्गरचनेचा वापर करतात.
 अ) एका रेखेतील ब) अर्धवर्तुल क) दुहेरी रांग ड) वरील सर्व
- ८) शैक्षणिक साधनामध्ये _____ याचा वापर करतात.
 अ) व्याख्यान ब) प्रात्यक्षिक क) चित्र ड) आदेश
- ९) डेमॉन्स्ट्रेशन पद्धतीमध्ये _____ त्याचा वापर करतात.
 अ) व्याख्यान ब) प्रात्यक्षिक क) आदेश ड) वरील सर्व
- १०) शारीरिक शिक्षणाच्या सराव पाठामध्ये शिकवण्याचा भाग यासाठी _____ वेळ असतो.
 अ) ५ मि. ब) १० मि. क) १५ मि. ड) ३० मि.

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Methodology of Physical Education (Paper – VI)

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) What do you mean by method of teaching ? Describe any two of them.
 - 2) What do you mean by lesson plan ? Explain the steps of specific lesson of physical education.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Explain the scope and importance of presentation technique.
 - 2) List the effective steps of teaching physical education and explain them.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Explain Keyboard and monitor.
 - 2) Write the method of publicity.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Explain the steps of General lesson in physical education.
 - 2) Explain the “simple to complex method” with example.
 - 3) Explain the need of publicity in physical education.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) अध्यापन पद्धती म्हणजे काय ? कोणत्याही दोन पद्धतींचे सविस्तर वर्णन करा ?
 - २) पाठ योजना म्हणजे काय ? शारीरिक शिक्षणाच्या विशेष पाठाच्या पायऱ्यांचे सविस्तर वर्णन करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) प्रस्तूतीकरणाच्या तंत्राची व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा.
 - २) शारीरिक शिक्षणाच्या प्रभावी पायऱ्या कोणत्या हे स्पष्ट करा ?
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) कीबोर्ड आणि मोनिटर या बदल स्पष्टीकरण करा.
 - २) प्रसिद्धिसाठी वापरण्यात येणाऱ्या पद्धतींचे वर्णन करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) शारीरिक शिक्षणाच्या सामान्य पाठाच्या पायऱ्यांचे सविस्तर वर्णन करा.
 - २) सोप्याकडून अवघडाकडे, या पद्धतीचे सोदाहरण स्पष्टीकरण करा.
 - ३) शारीरिक शिक्षणामध्ये प्रसिद्धीची गरज स्पष्ट करा.

SLR-R – 20

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Paper – VII : History of Physical Education

Day and Date : Tuesday, 15-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are Compulsory.**
3) Candidate **who** intend to write their answer in **Marathi** are advised to read their **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) The father of Modern Olympic game is _____
A) Peayer de Cubertien B) Aliwar Kotiyas
C) Avnest Kortius D) Peayer B Kubertien
- 2) The father of Gymnastics in sweeden is called to _____
A) H. P. Swing B) H. P. Ling C) B. H. Ling D) None of these
- 3) Horse riding, wrestling and Archery are the type of training in _____
A) Moghul period B) Epic period C) Vedic period D) None of these
- 4) National physical fitness programme started by _____
A) Ministry of Education
B) Ministry of social welfare
C) Ministry of sports
D) Ministry of Education and social welfare
- 5) Netaji Subhash National Institution of sports established in _____
A) To strengthen the status of game B) To strengthen the status of individual
C) To prepare expert guide D) Above all
- 6) Arjun Award is given on _____ day
A) 29 August B) 29 Sept. C) 29 October D) 29 July
- 7) Common Wealth game started in _____
A) 1920 B) 1940 C) 1930 D) 1950
- 8) Y. M. C. A. means _____
A) Young man Christen Alliance B) Young man Christen Association
C) Young man Christen America D) None of these

P.T.O.

- 9) Indian Olympic Association established in _____
 A) 1948 B) 1943 C) 1933 D) 1927
- 10) The credit of starting Asian games is given to _____
 A) Shri Gurudatta Sondhi and Yajuvendra
 B) Yajuvendra and Pandit Neharu
 C) Indira Gandhi and Gurudatta Sondhi
 D) Dilip Sinh and Yajuvendra

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) आधुनिक ऑलिम्पिक खेळाचा जनक _____ याला म्हणतात.
 अ) पिअर डी कुबर्टीन ब) आलीवर कोटीयस
 क) अनैस्ट कोर्टीयस ड) पिअर बी कुबर्टीन
- २) स्विडनमध्ये जिमनॅस्टीकचे जनक _____ यांना मानले जाते.
 अ) एच. पी. स्विंग ब) एच. पी. लिंग क) बी. एच. लिंग ड) यापैकी नाही
- ३) अश्वारोहन, मुष्ठीयुद्ध व धनुर्विद्या हे प्रशिक्षण प्रकार _____ मध्ये येतात.
 अ) मोघल काळ ब) इपिक काळ क) वेदिक काळ ड) यापैकी नाही
- ४) राष्ट्रीय शारीरिक क्षमता मोहिम _____ तर्फे सुरु झाली.
 अ) शिक्षण मंत्रालय ब) समाज कल्याण मंत्रालय
 क) क्रीडा मंत्रालय ड) शिक्षण व समाज कल्याण मंत्रालय
- ५) नेताजी सुभाष राष्ट्रीय क्रीडा संस्थानची स्थापना _____ साठी झाली.
 अ) खेळाचा दर्जा वाढविण्यासाठी ब) खेळाडूंचा वैयक्तीक दर्जा वाढविण्यासाठी
 क) तज्ञ मार्गदर्शक तयार करण्यासाठी ड) वरिल सर्व
- ६) अर्जुन पुरस्कार _____ रोजी प्रदान केला जातो.
 अ) २९ ऑगस्ट ब) २९ सप्टेंबर क) २९ ऑक्टोबर ड) २९ जुलै
- ७) राष्ट्रकुल स्पर्धेची सुरवात _____ साली झाली.
 अ) १९२० ब) १९४० क) १९३० ड) १९५०
- ८) वाय. एम. सी. ए. म्हणजे _____ होय.
 अ) यंग मॅन ख्रिश्चन अलायन्स ब) यंग मॅन ख्रिश्चन असोसिएशन
 क) यंग मॅन ख्रिश्चन अमेरिका ड) यापैकी नाही
- ९) भारतीय ऑलिम्पिक संघटनेची स्थापना _____ मध्ये झाली.
 अ) १९४८ ब) १९४३ क) १९३३ ड) १९२७
- १०) आशियाई स्पर्धा सुरु करण्याचे श्रेय _____ यांना जाते.
 अ) श्री गुरुदत्त सोंधी व यजुवेन्द्र ब) यजुवेन्द्र व पंडित नेहरु
 क) इंदिरा गांधी व गुरुदत्ता सोंधी ड) दिलिप सिंह व यजुवेन्द्र

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Paper – VII : History of Physical Education

Day and Date : Tuesday, 15-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instructions: 1) **All questions are Compulsory.**

2) Candidate **who** intend to write their answer in **Marathi** are advised to read their **English** paper also.

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Describe the historical development of Modern Olympic games.
 - 2) Describe the status of physical education in vedic and Moghul period.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Explain the physical education in Ancient Rome and Greece.
 - 2) Write the importance of following institutions :
 - A) Sports Authority of India.
 - B) Netaji Subhash National Institution of sports.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Write on Y. M. C. A.
 - 2) Explain the Scouts and Guides.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Explain Asian games.
 - 2) Write on Arjun Award.
 - 3) Explain contribution of Akhadas and Vyayamshala.

मराठी रूपांतर

२. खलील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) आधुनिक ऑलिम्पिक स्पर्धांचे ऐतिहासिक वर्णन करा.
- २) वेदिक काळ व मोघल काळातील भारतातील शारीरिक शिक्षणाच्या स्थितीचे वर्णन करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) पुरातन रोम व स्विडनमधील शारीरिक शिक्षण स्पष्ट करा.
- २) खालील संस्थांचे महत्व विषद करा :
- अ) भारतीय क्रीडा प्राधिकरण
- ब) नेताजी सुभाष राष्ट्रीय क्रीडा संस्था.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) वाय. एम. सी. ए. माहिती लिहा.
- २) स्काऊट व गाइड स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) आशियाई स्पर्धा स्पष्ट करा.
- २) अर्जून पुरस्कार माहिती लिहा.
- ३) आखाडा व व्यायाम शाळांचे योगदान स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Health Education (Paper – VIII)

Day and Date : Wednesday, 16-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) The candidates should read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose proper alternative :

10

- i) The relation of _____ disease is to heredity.
a) Blood pressure b) Fatness c) Diabetic d) All above
- ii) _____ disease caused by virus.
a) Chickenpox b) Leprosy c) Tuberculosis d) None of these
- iii) The study of heredity is called as _____
a) Psychology b) Chemistry c) Genetics d) Sociology
- iv) World Health Day is celebrated on _____ day.
a) 7th May b) 7th January
c) 7th April d) 29th September
- v) HIV virus causes _____
a) Malaria b) AIDS c) Cholera d) Diabetes
- vi) The effect of air pollution on health is _____
a) Asthma b) Continuity of Chilly
c) Diseases of Lungs d) All the above
- vii) _____ is used for avoiding the disease of Malaria.
a) School Cleanliness b) Campus Cleanliness
c) Personal Hygiene d) All the above
- viii) Sound pollution is measured through _____
a) Pounds b) Centigrade c) Decibel d) None of these

- ix) AIDS Day is celebrated on _____ day.
 a) 1st November b) 1st December c) 1st January d) None of these
- x) _____ is a skin disease.
 a) Asthma b) Cholera c) Typhoid d) Itch

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) अनुवंशिकतेशी _____ रोगांचा संबंध आहे.
 अ) रक्तदाब ब) स्थूलता क) मधुमेह ड) वरील सर्व
- ii) विषाणुमुळे _____ ते रोग होतो.
 अ) कांजण्या ब) कुष्ठरोग क) क्षयरोग ड) यापैकी नाही
- iii) अनुवंशिकतेच्या अभ्यासास _____ असे म्हणतात.
 अ) मानसशास्त्र ब) रसायनशास्त्र क) अनुवंशशास्त्र ड) समाजशास्त्र
- iv) जागतिक आरोग्य दिन _____ रोजी साजरा केला जातो.
 अ) ७ मे ब) ७ जानेवारी क) ७ एप्रिल ड) २९ सप्टेंबर
- v) एच.आय.व्ही. विषाणुमुळे _____ रोग होतो.
 अ) हिक्ताप ब) एडस् क) कॉलरा ड) मधुमेह
- vi) हवा प्रदूषणाने स्वास्थ्यावर _____ दुष्परिणाम दिसून येतात.
 अ) दमा ब) सर्दिपडस्याचे सातत्य
 क) फुफ्फुसाचे विकार ड) वरील सर्व
- vii) मलेरिया रोग टाळण्यासाठी _____ चा वापर केला जातो.
 अ) शालेय स्वच्छता ब) परिसर स्वच्छता
 क) वैयक्तिक स्वच्छता ड) वरील सर्व
- viii) आवाजाचे प्रदूषण _____ मापकाचे सहाय्याने मोजतात.
 अ) पाऊंडस् ब) सेंटिग्रेड क) डेसिबल ड) यापैकी नाही
- ix) एडस् दिन _____ दिवशी साजरा केला जातो.
 अ) १ नोव्हेंबर ब) १ डिसेंबर क) १ जानेवारी ड) यापैकी नाही
- x) _____ हा त्वचा रोग आहे.
 अ) दमा ब) पटकी क) टायफॉईड ड) खरूज

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Health Education (Paper – VIII)

Day and Date : Wednesday, 16-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instructions : i) **All questions are compulsory.**

ii) *The candidates should read the original questions in **English**.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Explain the symptoms and prevention of AIDS.
 - 2) Explain the symptoms and prevention of Malaria.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Describe an ideal health service for secondary school.
 - 2) What do you mean by balanced diet ? Explain its need for human being.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Heredity
 - 2) Life style.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Family Planning.
 - 2) Write effect of environment on health.
 - 3) Physical and Mental Health.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) एडस्ची लक्षणे कोणती सांगून प्रतिबंधात्मक उपाय कोणते कराल स्पष्ट करा.
 - 2) हिवतापाची लक्षणे कोणती सांगून प्रतिबंधात्मक उपाय कोणते कराल स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) माध्यमिक शाळेतील आदर्श आरोग्य सेवेचे वर्णन करा.
 - 2) समतोल आहार म्हणजे काय ? मानवी जीवनात त्याची आवश्यकता असते स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **8**
- 1) अनुवंशिकता
 - 2) जीवनशैली.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **12**
- 1) कुटुंब नियोजन.
 - 2) आरोग्यावर वातावरणाचा होणारा परिणाम लिहा.
 - 3) शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Kinesiology and Biomechanics (Paper – IX)

Day and Date : Thursday, 17-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in first **15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Pronation and supination movements occurs from _____ joint.
a) Wrist joint b) Shoulder joint c) Radio ulnar joint d) All
- 2) Dorsi flexion and plantar flexion movements occurs from _____ joint.
a) Shoulder joint b) Radio ulnar joint c) Wrist joint d) Ankle joint
- 3) In version and eversion movements occurs from
a) Knee b) Ankle c) a and b d) None of these
- 4) When body parts moves in all direction it is known as
a) Abduction b) Adduction c) Circumduction d) Plantation
- 5) Newtons third law of motion is known as
a) Law of inertia b) Law of action reaction
c) Law of momentum d) Law of gravitation
- 6) Example of Hinge is
a) Elbow joint b) Knee joint c) a and b d) Shoulder joint
- 7) Example of ball and socket joint is
a) Shoulder joint b) Hip joint c) a and b d) Elbow joint
- 8) There are _____ kinds of levers according to the position of the applied force the fulcrum of the load.
a) 2 b) 3 c) 4 d) 1
- 9) Acceleration is the
a) Complex motion b) Rate of change of velocity
c) Friction d) All
- 10) Biomechanics is bound to act in perfect conformity with
a) The biological law b) The mechanical law
c) The psychological law d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. सचूक पर्याय निवडा.

१०

१) प्रोनेशन, सुपिनेशन हालचाल _____ सांध्यातून होते.

अ) मनगटाचा सांधा ब) खांद्याचा सांधा क) रेडीओ अलनार सांधा ड) सर्व

२) डोर्सी फ्लेक्शन व प्लॅन्टर फ्लेक्शन ही हालचाल _____ सांध्यातून होते.

अ) खांद्याचा सांधा ब) रेडीओ अलनार सांधा

क) मनगटाचा सांधा ड) घोट्याचा सांधा

३) इन्व्हर्शन व इन्व्हर्शन ही हालचाल _____ मध्ये होते.

अ) गुडधा ब) घोटा क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही

४) जेव्हा शरीराचा भाग सर्व दिशेला फिरतो तेव्हा त्यास _____ म्हणतात.

अ) अब्डक्शन ब) अडक्शन क) सरकमडक्शन ड) प्लॉन्टेशन

५) न्यूटनचा गविविषय तिसऱ्या नियमाला _____ म्हणतात.

अ) जडत्वाचा नियम ब) क्रिया प्रतिक्रिया नियम

क) हालचालीचा नियम ड) गुरुत्वाकर्षणाचा नियम

६) _____ हे बिजागरच्या सांध्याचे उदाहरण आहे.

अ) कोपऱ्याचा सांधा ब) गुडध्याचा सांधा क) अ आणि ब ड) खांद्याचा सांधा

७) उसळीच्या सांध्याचे उदाहरण हे

अ) खांद्याचा सांधा ब) कमरेचा सांधा क) अ आणि ब ड) कोपऱ्याचा सांधा

८) बल, टेकू आणि धार यांच्या स्थानांवरून तरफेचे _____ प्रकार होतात.

अ) दोन ब) तीन क) चार ड) एक

९) गतिमान म्हणजे

अ) गुंतागुंतीची गती ब) प्रवेगातील बदल क) घर्षण ड) सर्व

१०) खालील नियमांशी जिव्यांतील निश्चित संबंधीत आहे

अ) जैविक नियम ब) यांत्रिक नियम क) मनोविज्ञानिक नियम ड) यापैकी नाही

**B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Kinesiology and Biomechanics (Paper – IX)**

Day and Date : Thursday, 17-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

N.B. : 1 *All questions are **compulsory**.*

2) *Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original questions in **English**.*

3) *Neat diagram must be drawn where **necessary**.*

2. Answer the following questions (**any one**). **10**
- 1) Explain projection and its use in sports.
 - 2) Draw a neat diagram of shoulder joint label the parts and explain the movements in the shoulder joint.
3. Answer the following questions (**any one**). **10**
- 1) Explain centripetal and centrifugal force and its use in game and sports.
 - 2) Write need and importance of kinesiology and biomechanics in the field of physical education and sports.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Write types of lever with suitable example.
 - 2) Elbow joint.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Newtons laws of acceleration.
 - 2) Value of good posture
 - 3) Joints.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) प्रक्षेपण म्हणजे काय ते स्पष्ट करून त्याचा क्रीडा मध्ये उपयोग स्पष्ट करा.
 - २) खांद्याच्या सांध्याची आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि खांद्याच्या सांध्यातून होणाऱ्या हालचाली स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) केंद्रोत्सारी व केंद्रोभिगामी बल स्पष्ट करून त्याची शारीरिक शिक्षण व क्रीडे मध्ये गरज स्पष्ट करा.
 - २) शारीरिक शिक्षण व क्रीडा क्षेत्रात जीवयांत्रिक शास्त्र व शरीरगतीशास्त्र यांचे गरज व महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. ८
- १) तरफेचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
 - २) कोपऱ्याचा सांधा
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १२
- १) न्यूटनचा गतीवृद्धीचा नियम
 - २) उत्तम शरीर धारणेचे महत्व
 - ३) सांधे.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Rules of Games and Sports (Part – II) (Paper – X)

Day and Date : Friday, 18-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- i) The duration of volleyball match is _____.
a) 30 minutes b) 15 minutes c) 60 minutes d) None of these
- ii) The weight of shotput for mens (senior) _____
a) 8 pounds b) 12 pounds c) 16 pounds d) None of these
- iii) In a volleyball the length of Net between two antenna is _____
a) 9.50 m b) 10.50 m c) 11.00 m d) None of these
- iv) In softball ondeck circle diameter is _____
a) 50 c.m. b) 1.00 m c) 15 c.m. d) None of these
- v) In a Long jump distance between Jumping pit and take of board is _____
a) 1 to 3 m b) 5 m c) 11 m d) None of these
- vi) The length and width of Kabaddi court for subjunior is _____
a) 13 × 10 m b) 11 × 8 m c) 12.50 × 10 m d) None of these
- vii) Duck Worth Luise is concern with _____ Game.
a) Football b) Cricket c) Hockey d) Lawn Tennis
- viii) _____ points are given for Bonus in Kabaddi.
a) One b) Two c) Zero d) None of these
- ix) In wrestling a wrestler brought his opponent in the dangerous position, how many point he will get ?
a) Two b) Four c) Six d) Ten
- x) In Badminton legh of shuttle cock is _____
a) 20 c.m. b) 25 c.m. c) 5 c.m. d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) व्हॉलीबॉल सामान्याचा कालावधि _____
 अ) ३० मिनीट ब) १५ मिनीट क) ६० मिनीट ड) या पैकी नाही
- ii) पुरुषासाठी गोळ्याचे वजन _____
 अ) ८ पौंड ब) १२ पौंड क) १६ पौंड ड) या पैकी नाही
- iii) व्हॉलीबॉलमध्ये दोन ऑन्टीना मधील नेटची लांबी _____
 अ) ९.५० मी ब) १०.५० मी क) ११.०० मी ड) या पैकी नाही
- iv) सॉफ्टबॉलमध्ये ऑनडेक सर्कलचा व्यास _____
 अ) ५० सें. मी. ब) १ मी क) १५ सें. मी ड) या पैकी नाही
- v) लांबउडीमध्ये उडीचा खड्डा ते टेक ऑफ बोर्ड मधील अंतर _____
 अ) १ ते ३ मी ब) ५ मी क) ११ मी ड) या पैकी नाही
- vi) लहान गटासाठी कबड्डी मैदानाची लांबी, रूंदी _____
 अ) १३ x १० मी ब) ११ x ८ मी क) १२.५० x १० मी ड) या पैकी नाही
- vii) डक वर्थ लूईस नियम _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) फूटबॉल ब) क्रीकेट क) हॉकी ड) लॉन टेनिस
- viii) कबड्डीमध्ये बोनससाठी _____ गुण देतात.
 अ) एक ब) दोन क) शून्य ड) या पैकी नाही
- ix) एका कुस्तीगिराने दुसऱ्या कुस्तीगिरास उभ्यास्थितीतून धोकादायक स्थितीत नेत्यास गुण दिले जातात
 अ) दोन ब) चार क) सहा ड) दहा
- x) बॅडमिन्टन शटलची लांबी _____
 अ) २० सें. मी. ब) २५ सें. मी. क) ५ सें. मी. ड) या पैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Rules of Games and Sports (Part – II) (Paper – X)

Day and Date : Friday, 18-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) Draw a neat diagram of volleyball net with antenna and side band with all measurements.
 - ii) Draw a neat diagram of Badminton court with net and give the all measurement and also names of various area.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) Draw a neat diagram of Football court (with Goal mouth) with measurement and give the names various area.
 - ii) List the officials required for conducting Kabaddi match and explain their duties.
4. Answer the following question in brief : **8**
- i) OFF side in Football.
 - ii) Prepare scoresheet for jumping event.
5. Answer the following question in brief : **12**
- i) Eight ways getting Batsman out in cricket.
 - ii) Pitching rules in softball.
 - iii) Power play in cricket.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- व्हॉलीबॉल नेटची अँटेना व साईड बँड सहित आकृती मोजमापासह काढा.
 - बॅडमिन्टन मैदानाची नेटसह आकृती मोजमापासह काढून विविध भागांना नावे द्या.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- फूटबॉलच्या मैदानाची गोल माउथसह आकृती काढून मोजमापे लिहा व विविध भागांना नावे द्या.
 - कबड्डी सामन्यासाठी लागणाऱ्या सामनाधिकाऱ्यांची यादी देवून त्यांची कर्तव्ये लिहा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- फूटबॉलमधील ऑफ साईड.
 - उड्यांच्या बाबीसाठी गुणपत्रक तयार करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- क्रिकेट मधील फलंदाज बाद होण्याच्या आठ प्रकार.
 - सॉफ्टबॉलमधील पिचींगचे नियम.
 - क्रिकेटमधील पावर प्ले .
-

Seat No.	
----------	--

B.P. Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XI)
Elementary Statistics

Day and Date : Saturday, 19-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
 - 2) **All questions are compulsory.**
 - 3) Candidates who intend to write answer in the **Marathi** are advised to read the original question in **English**.
 - 4) Simple calculator is **allowed**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct answer :

10

- i) Degree of relationship between two variable is called _____
a) Correlation b) Percentile c) Mode d) Mean
- ii) $3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$ related to _____
a) Mean b) Mode c) Q.D. d) Percentile
- iii) Formula for calculating mean _____
a) $\frac{N}{2}$ b) $L.L + \frac{N}{2}$ c) $\frac{\sum X}{N}$ d) $\sqrt{\frac{\sum X}{N}}$
- iv) Histogram related to _____
a) Range b) Reliability c) Graph d) Data
- v) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$ formula related _____
a) Mean b) Q.D. c) S.D. d) Mode
- vi) $L.L + \left(\frac{\frac{N}{2} - CF}{F_m} \right) X_i$ related _____
a) Percentile b) Q.D. c) Median d) Mean
- vii) _____ is useful for the research work.
a) Statistics b) History c) Science d) None of these

P.T.O.

SLR-R – 24

-2-

- viii) The mid point of the class 90-95 is _____
a) 92.5 b) 92 c) 93.5 d) 90
- ix) The class length of 20 – 25 is _____
a) 4 b) 5 c) 6 d) 7
- x) The mean in the following data is
(40, 45, 50, 55, 60)
a) 50 b) 45 c) 50.5 d) 55

मराठी रूपांतर**1. योग्य पर्याय निवडा :**

१०

- 1) दोन चल पदांमधील संबंधास _____ म्हणतात.
अ) सहसंबंध ब) शततमक क) बहुलक ड) मध्यमान
- 2) ३ मध्यांक-२ मध्यमान = _____
अ) मध्यमान ब) बहुलक क) चतुर्थक विचलन ड) शततमक
- 3) मध्यमान काढण्याचे सूत्र _____
अ) $\frac{N}{2}$ ब) $L.L + \frac{N}{2}$ क) $\frac{\sum X}{N}$ ड) $\sqrt{\frac{\sum X}{N}}$
- 4) हिस्टोग्राम _____ सी संबंधित आहे.
अ) विस्तार ब) खरेपणा क) आलेख ड) डाटा
- 5) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$ हे सूत्र _____ सी संबंधित आहे.
अ) मध्यमान ब) चतुर्थक विचलन क) प्रमाण विचलन ड) बहुलक
- 6) $L.L + \left(\frac{\frac{N}{2} - CF}{F_m} \right) X_i$ हे सूत्र _____ सी संबंधित आहे.
अ) शततमक ब) चतुर्थक विचलन क) मध्यांक ड) मध्यमान
- 7) संशोधन करण्यासाठी _____ चा उपयोग केला जातो.
अ) संख्याशास्त्र ब) इतिहास क) सायन्स ड) यापैकी नाही
- 8) ९० ते ९५ या वर्गांतराचे वर्गांतर _____
अ) ९२.५ ब) ९२ क) ९३.५ ड) ९०
- 9) २० ते २५ या वर्गांतरातील अंतर _____ आहे.
अ) ४ ब) ५ क) ६ ड) ७
- 10) खालील प्राप्तांकावरून मध्यमान काढा
(४०, ४५, ५०, ५५, ६०).
अ) ५० ब) ४५ क) ५०.५ ड) ५५

Seat No.	
----------	--

B.P. Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XI)
Elementary Statistics

Day and Date : Saturday, 19-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Marks : 40

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write answer in the Marathi are advised to read the original question in English.**
3) **Simple calculator is allowed.**

2. Answer the following question (**any one**) : 10

- 1) Calculate the Mean for the following table :
- 2) Calculate median for the following table :

C. I.	F
135 – 144	1
125 – 134	2
115 – 124	8
105 – 114	22
95 – 104	33
85 – 94	22
75 – 84	9
65 – 74	2
55 – 64	1
<hr/>	
N = 100	

3. Answer the following question (**any one**) : 10

- 1) Calculate the Q_3 (third quartile) for the above table (Q. No. 2).
- 2) Calculate the 80% Value for the above table (Q. No. 2).

4. Answer the following question in brief : 8

- 1) Importance of statistics in physical education.
- 2) Measures of central tendency.

5. Answer the following question in brief : 12

- 1) Frequency polygon.
- 2) Frequency distribution.
- 3) Correlation.

मराठी रूपांतर

2. खालील एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा :

१०

- 1) खालील सारणीवरून मध्यमान काढा.
- 2) खालील सारणीवरून मध्यगा काढा.

वर्गांतर	वारंवारीता
135 – 144	1
125 – 134	2
115 – 124	8
105 – 114	22
95 – 104	33
85 – 94	22
75 – 84	9
65 – 74	2
55 – 64	1
<u>नं = 100</u>	

3. खालील एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा :

१०

- 1) प्रश्न क्र. 2 मधील सारणीवरून तिसरे चतुर्थक काढा.
- 2) प्रश्न क्र. 2 मधील सारणीवरून 80% मूल्य काढा.

4. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

८

- 1) संख्याशास्त्राचे शारीरिक शिक्षणातील महत्त्व.
- 2) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे.

5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :

१२

- 1) वारंवारीता बहुभुज.
- 2) वारंवारीता वितरण.
- 3) सहसंबंध.

- ६) व्याकरण अध्ययनाचा उद्देश _____ हा आहे.
अ) शुद्ध भाषेचा सराव करून घेणे ब) भाषा शिकण्यास मदत करणे
क) भाषेच्या संरचनेचे ज्ञान देणे ड) वरील सर्व
- ७) ज्ञानाकडून अज्ञानाकडे हे _____ पद्धतीचे सूत्र मानले जाते.
अ) उदगामी ब) अवगामी
क) परिसंवाद ड) कथन
- ८) पुढिलपैकी _____ हा अभ्यासक्रमाचा प्रकार आहे.
अ) पायाभूत केंद्री ब) शिक्षणकेंद्री
क) ज्ञानकेंद्री ड) यापैकी नाही
- ९) एखाद्या विभागाचे _____ म्हणजे कथन होय.
अ) विवेचन ब) लेखी विवेचन
क) तोंडी विवेचन ड) यापैकी नाही
- १०) मातृभाषा अध्ययन-अध्यापनाचा सर्वसाधारण हेतू हा विद्यार्थ्यांचा _____ करणे हा आहे.
अ) विचार शक्तीचा विकास ब) व्यक्तीमत्व विकास
क) सांस्कृतिक विकास ड) वरील सर्व
-

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Paper – XII : Marathi Methodology

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक). १०
- १) मराठी अध्यापनाचा हेतू व उद्दीष्टे स्पष्ट करा.
- २) मराठी अध्यापनातील तंत्राची सविस्तर माहिती लिहा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक). १०
- १) वाचनाचे विविध प्रकार सांगून सविस्तर माहिती लिहा.
- २) मराठी हे विचार, भावना व अनुभव यांच्या आदान प्रदानाचे साधन कसे सविस्तर स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) भाषा शिक्षकाचे गुण स्पष्ट करा.
- २) व्याख्यान पद्धतीची माहिती सविस्तर लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) पद्य अध्यापन स्पष्ट करा.
- २) वाचन विकास टिप लिहा.
- ३) घटक चाचणी विषयी माहिती लिहा.

SLR-R – 26

Seat No.	
-------------	--

B.P. Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Hindi Methodology (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Max. Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

सूचनाएँ : १) सभी सवालों के जवाब लिखना अनिवार्य है ।

२) सवाल क्र. १ अनिवार्य है । उसे पहले पंद्रह मिनट में पृष्ठ क्रमांक ३ में लिखिए ।

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

१. निम्नलिखित सवालों के उचित पर्याय चुनिए ।

१०

१) हिंदी में निम्न शब्दों में से _____ यही सही रूप दर्शाता है ।

अ) परिस्थिती

ब) परीस्थिती

क) परीस्थीती

ड) परिस्थीती

२) त्रिभाषा सूत्र की हैसियत से महाराष्ट्र में तृतीय भाषा का स्थान _____ भाषा रखती है ।

अ) अंग्रेजी

ब) हिंदी

क) मराठी

ड) तामिळ

३) शिक्षण में सबसे सरल, सरता और सहाय्यक साधन _____ है ।

अ) दूरदर्शन

ब) चित्र

क) टेपरेकार्ड

ड) फलक

४) डॉ.वेस्ट प्रणाली का प्रमुख भाग _____ है ।

अ) संभाषण

ब) लेखन

क) वाचन

ड) अध्यापन

P.T.O.

B.P. Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Hindi Methodology (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Marks : 40

सूचना : सभी सवालों के जवाब लिखना अनिवार्य है ।

२. निम्नलिखित सवालों के जवाब लिखिए । (कोई एक) : १०
- १) हिंदी भाषा का अन्य भाषाओं के साथ समन्वय स्पष्ट कीजिए ।
- २) हिंदी अध्यापन की प्रणालियाँ कौनसी है ? किन्हीं दो प्रणालियों के गुणदोष लिखिए ।
३. निम्नलिखित सवालों के जवाब लिखिए । (कोई एक) : १०
- १) हिंदी भाषा के प्रमुख अंग कौनसे है ? मौन वाचन और सस्वर वाचन का महत्त्व स्पष्ट कीजिए ।
- २) माध्यमिक शाला के पाठ्यक्रम में त्रिभाषा सूत्र के अंतर्गत हिंदी का स्थान तथा महत्त्व विषद कीजिए ।
४. निम्नलिखित सवालों के जवाब संक्षिप्त में लिखिए । ८
- १) घटक नियोजन स्पष्ट कीजिए ।
- २) हिंदी अध्यापक के गुणों की चर्चा कीजिए ।
५. निम्नलिखित सवालों के जवाब संक्षिप्त में लिखिए । १२
- १) व्याकरण का अध्यापन स्पष्ट कीजिए ।
- २) हिंदी भाषा के उद्देश स्पष्ट कीजिए ।
- ३) दृक श्राव्य साधनों का महत्त्व विषद कीजिए ।
-

SLR-R – 27

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION**

Methodology in School Subject English Method (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Max. Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) The originator of silent reading teaching method is
 - a) Dr. Swest
 - b) Dr. Best
 - c) Dr. West
 - d) Dr. Plamer
- 2) The film strip are the example of
 - a) Audioaids
 - b) Visual aids
 - c) Audio-visual aids
 - d) Above all
- 3) Prose means
 - a) The words in their order
 - b) The best words in their order
 - c) The words in their best order
 - d) The best words in their best order
- 4) The variable of lesson planning is
 - a) skills
 - b) objectives
 - c) evaluation
 - d) above all
- 5) Teacher uses teaching aids for
 - a) making teaching interesting
 - b) marking teaching within understanding level of students
 - c) making students, attentive
 - d) the sak of its use
- 6) English teacher should have the knowledge of
 - a) English
 - b) Student's mother tongue
 - c) Student's psychology
 - d) All the above

P.T.O.

- 7) _____ has classified the Audio-visual aids.
a) Pronunciation	b) Wordstress
c) Phonetics	d) Intonation
- 8) _____ means the rise and fall in the pitch of our voice.
a) Dr. West	b) Hutton
c) Kochar	d) Burton
- 9) The basic qualification for the English teacher at secondary level is
a) M.A. B.Ed.	b) H.S.C.
c) B.A. B.Ed.	d) D.Ed.
- 10) Language laboratory is useful for learning
a) pronunciation	b) spelling
c) poem	d) writing
-

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION**

Methodology in School Subject English Method (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instruction : All questions are compulsory.

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) What are the different methods of teaching English ?
 - 2) Explain importance of Audio-visual aids in teaching and learning process.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Qualification and qualities of a English teacher discuss.
 - 2) List down the step in the lesson plan and explain how to teach prose lesson.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Problem of spelling.
 - 2) Co-curricular activities.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Importance of silent reading.
 - 2) Importance of conference.
 - 3) Explain about unit test.
-

SLR-R – 28

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
History Method (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N. B. :** I) **All questions are compulsory.**
II) **The candidates should read the original questions in English.**
III) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternative :

10

- I) _____ is said that history means arise and fall of human culture.
a) Berkhart b) Toyambi c) Francis d) Carlyle
- II) In _____ method of teaching history, student is active.
a) Story telling b) Lecture c) Discussion d) Narration
- III) The following learning experience is useful to explain the information about forts.
a) Picture b) Model c) Direct visit d) Verbal experience
- IV) _____ is one method of history teaching.
a) Narration b) Giving assignment c) Giving dictation d) Reading
- V) _____ is essential for retaining the achieved knowledge.
a) Learning b) Memorisation c) Thinking d) Perception
- VI) _____ is the founder of Moghal emporium.
a) Akbar b) Baber c) Humayun d) Shahajahan
- VII) _____ means any statement intended to evoke a verbal response.
a) Speaking b) Question c) Answer d) Lecture
- VIII) Samrat Ashok accepted _____ religion.
a) Jain b) Vaidic c) Boudha d) Islam

P.T.O.

IX) History means a story of _____ development.

- a) Animals b) Events c) Human d) Nation

X) History has classified in _____ types.

- a) Two b) Three c) Four d) Five

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

I) मानवी संस्कृतीचा उदय व व्हास म्हणजे इतिहास असे _____ यांनी म्हटले आहे.

- अ) बर्कहार्ट ब) टाईन्बी क) फ्रॅन्सीस ड) कार्लाइल

II) इतिहास अध्यापनाच्या _____ पद्धतीमध्ये विद्यार्थी क्रियाशील असतो.

- अ) गोष्ट ब) व्याख्यान क) चर्चा ड) कथन

III) कित्याची माहिती स्पष्ट करण्यासाठी _____ हा अध्ययन अनुभव अधिक उपयुक्त ठरेल.

- अ) चित्र ब) प्रतिकृती क) प्रत्यक्ष भेटी ड) शाब्दीक अनुभव

IV) _____ ही इतिहास अध्यापनाची एक पद्धत आहे.

- अ) विवरण ब) स्वाध्याय देणे क) टिपणे देणे ड) वाचन

V) प्राप्त केलेले ज्ञान टिकवून ठेवण्यासाठी _____ आवश्यक आहे.

- अ) अध्ययन ब) स्मरणशक्ती क) विचार प्रक्रिया ड) संवेदन

VI) मोगल साम्राज्याचा संस्थापक _____ होता.

- अ) अकबर ब) बाबर क) हुमायून ड) शहाजहान

VII) _____ म्हणजे तोंडी प्रतिक्रिया प्राप्त करण्यासाठी केलेले कोणतेही विधान होय.

- अ) बोलणे ब) प्रश्न क) उत्तर ड) व्याख्यान

VIII) सम्राट अशोकाने _____ धर्म स्वीकारला.

- अ) जैन ब) वैदिक क) बौद्ध ड) इस्लाम

IX) इतिहास म्हणजे _____ विकासाची कथा होय.

- अ) प्राणि ब) घटना क) मानव ड) राष्ट्र

X) इतिहासाचे मुख्यतः _____ प्रकारात वर्गीकरण केले जाते.

- अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
History Method (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

N. B. : I) **All questions are compulsory.**

II) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) Explain the qualities and qualification of history teacher.
- II) What is the importance of correlation in teaching history ? How will you correlate history with marathi and geography.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) How will you make effective use of map and picture in history teaching.
- II) What is history ? Explain the place and importance of history in the school curriculum and human life.
4. Answer the following question in brief : **8**
- I) Need and importance of history room.
- II) Achievement test.
5. Answer the following question in brief : **12**
- I) Kinds of history
- II) Explain source method
- III) Write on value of teaching history.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : १०
- I) इतिहास शिक्षकाचे गुणवैशिष्टे व अर्हता स्पष्ट करा.
 - II) इतिहास अध्यापन पद्धतीत समवायाचे महत्त्व कोणते ? तुम्ही इतिहासाचा भुगोल व मराठीचा विषयाशी समवाय कसा साधाल.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- I) इतिहास अध्यापनात नकाशा व चित्राचा प्रभावी वापर कसा करावा ते स्पष्ट करा.
 - II) इतिहास म्हणजे काय ? इतिहासाचे शालेय अभ्यासक्रम आणि मानवी जीवनातील स्थान आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- I) इतिहास खोली-गरज व महत्त्व.
 - II) संपादन चाचणी.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- I) इतिहासाचे प्रकार.
 - II) आधार पद्धति स्पष्ट करा.
 - III) इतिहास अध्यापनाची मूल्ये.
-

SLR-R – 29

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Geography Methodology (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory**.
iii) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- i) In every map _____ direction is showed by arrow.
a) South b) West c) East d) North
- ii) _____ called 'Father of the Geography'.
a) Karl Ritter b) Herodotus c) Humbolt d) Walker
- iii) 'Geography is the science of place' is the opinion of
a) Mackinder b) Josef c) Herodotus d) Blach
- iv) Local geography is a base of _____ geography.
a) Practical b) Theoretical c) Observational d) All above
- v) An important tool made for school students to study is called
a) outlines b) textbook c) blackboard d) none of these
- vi) The centre in Geography study is
a) animal b) human being c) environment d) none of these
- vii) The two main branches of Geography subject are
a) Historical and Social Geography
b) Rural and Urban Geography
c) Economics and Social Geography
d) Natural and Human Geography
- viii) Question-answer method is also called as
a) Herbert b) Socrates
c) Dr. Benjamin d) Dr. Benjamin Patel

P.T.O.

- ix) Student observes exactly the map is the specification of _____ objective.
 a) understanding b) knowledge c) skill d) none of these
- x) Sun has _____ closest planet.
 a) Jupiter b) Saturn c) Pluto d) Mercury

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) कोणत्याही प्रकारच्या नकाशात _____ हि दिशा बाणाने दाखविलेली असते.
 अ) दक्षिण ब) पश्चिम क) पूर्व ड) उत्तर
- ii) 'फादर ऑफ द जिऑग्रफी' _____ यांना म्हणतात.
 अ) कार्ल रिट्झर ब) हिरोडोटस क) हंबोल्ट ड) वॉकर
- iii) 'भूगोल स्थानाचे शास्त्र आहे' असे _____ यांचे मत आहे.
 अ) मॅकिन्डर ब) जोसेफ क) हिरोडोटस ड) ब्लाच
- iv) स्थानिक भूगोल हा _____ भूगोलाच्या अध्यापनाचा पाया आहे.
 अ) प्रात्यक्षिक ब) तात्विक क) निरीक्षणात्मक ड) वरील सर्व
- v) शालेय विद्यार्थ्यांना अभ्यासाकरिता तयार केलेले _____ महत्वाचे साधन आहे.
 अ) आराखडे ब) पाठ्यपुस्तक क) फळा ड) यापैकी नाही
- vi) भूगोल अभ्यास केंद्रस्थानी _____ आहे.
 अ) प्राणी ब) मानव क) पर्यावरण ड) यापैकी नाही
- vii) भूगोल विषयाच्या _____ व _____ या प्रमुख दोन शाखा आहेत.
 अ) ऐतिहासिक व सामाजिक भूगोल ब) ग्रामिण व शहरी भूगोल
 क) आर्थिक व सामाजिक भूगोल ड) प्राकृतिक व मानवी भूगोल
- viii) प्रश्नोत्तर पद्धतीस _____ पद्धत असेही म्हणतात.
 अ) हर्बर्ट ब) सॉक्रेटिस क) डॉ. बेंजामिन ड) डॉ. बेंजामिन पटेल
- ix) विद्यार्थी नकाशाचे अचूक निरीक्षण करतो हे स्पष्टीकरण _____ या उद्दिष्टाचे आहे.
 अ) आकलन ब) ज्ञान क) कौशल्य ड) यापैकी नाही
- x) सूर्याला _____ हा सर्वात जवळचा ग्रह आहे.
 अ) गुरु ब) शनि क) प्लेटो ड) बुध

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Geography Methodology (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instructions : i) **All questions are compulsory.**

ii) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.*

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain the project method in detail.
 - 2) How will you use the map reading in Geography Teaching ?
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain the devices and techniques of Geography Teaching.
 - 2) Explain the aim and objectives of Teaching Geography.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Explain the story method.
 - 2) Explain the concept of evaluation.
5. Answer the following question in brief : **12**
- 1) Different types of maps.
 - 2) What are the criteria of good textbook ?
 - 3) Modern trends and techniques of Geography.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) प्रकल्प पद्धती विषयी सखोल स्पष्टीकरण करा.
 - 2) भूगोल अध्यापनात तुम्ही नकाशा वाचनाचा उपयोग कसा कराल ?
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) भूगोल अध्यापनाच्या प्रयुक्त्या आणि तंत्राची माहिती स्पष्ट करा.
 - 2) भूगोल अध्यापनाची ध्येये आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा : **8**
- 1) गोष्ट पद्धती स्पष्ट करा.
 - 2) मूल्यमापनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा : **12**
- 1) नकाशाचे विविध प्रकार.
 - 2) भूगोल विषयाच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे निकष कोणते ?
 - 3) भूगोलाचे आधुनिक प्रवाह व तंत्रे.
-

SLR-R – 30

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Economics Method (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N. B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) The author of the book "The Economics of Welfare" is _____
a) Prof. C. E. M. Joad b) Prof. Pigou
c) A. C. Bianing d) None of these
- 2) To do any work first _____ decided is useful.
a) Aim b) Objectives
c) Aims and objective d) None of them
- 3) According to the economics which technique is very useful ?
a) Observation b) Explanation c) Lecturer d) Demonstration
- 4) In Marathi the different words used for _____ are like planning concept business thinking etc.
a) Project b) Concept c) Business d) None of these
- 5) Which techniques of teaching are very old ?
a) Questioning b) Seminar c) Observation d) None of these
- 6) By _____ name is questioning technique known.
a) Salmon b) Socrates c) Kipling d) None of these
- 7) The method going from general to specific is _____
a) Inductive b) Deductive
c) Problem solving d) Project
- 8) _____ method is psychological as well as scientific.
a) Problem solving b) Discussion
c) Project d) Lecturer

P.T.O.

- 9) Radio Tape records Gramophone these comes under teaching aid's _____
 a) Traditional b) Audio c) Video d) Audio-video
- 10) _____ should be developed from students likes and needs.
 a) Project b) Concept c) Equipment d) None of these

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) "The Economics of Welfare" या पुस्तकाचे लेखक _____ हे आहेत.
 अ) प्रो. सी. ई. एम्. जोहेड ब) प्रो. पिगु
 क) ए. सी. बायनिंग ड) वरीलपैकी नाही
- २) कोणतेही कार्य म्हटले की प्रथम _____ निश्चित करणे आवश्यक ठरते.
 अ) ध्येय ब) उद्दिष्ट क) ध्येय व उद्दिष्ट ड) वरीलपैकी नाही
- ३) अर्थशास्त्राच्या दृष्टिने कोणते तंत्र अत्यंत उपयुक्त आहे ?
 अ) निरीक्षण ब) स्पष्टीकरण क) कथन ड) नाट्यीकरण
- ४) _____ यासाठी मराठीत वेगवेगळ्या शब्दाचा उपयोग करण्यात येतो जसे योजना, व्यवसाय, विवंचना इत्यादी.
 अ) प्रोजेक्ट ब) कल्पना क) व्यवसाय ड) वरीलपैकी नाही
- ५) अध्यापनाचे कोणते तंत्र फार पुरातन आहे ?
 अ) प्रश्नोत्तर ब) सेमिनार क) निरीक्षण ड) वरीलपैकी नाही
- ६) प्रश्न तंत्र हे _____ च्या नावे ओळखले जाते.
 अ) सॉलमन ब) सॉक्रेटीस क) किपलिंग ड) वरीलपैकी नाही
- ७) सामान्याकडून विशिष्टाकडे जाणे म्हणजे _____
 अ) उद्गामी ब) अवगामी क) समस्या निवारण ड) प्रोजेक्ट
- ८) _____ ही पद्धती मानसशास्त्रीय आणि वैज्ञानिक आहे.
 अ) समस्या निवारण ब) चर्चा क) प्रोजेक्ट ड) कथन
- ९) रेडिओ, टेपरेकॉर्ड, ग्रामोफोन हे कोणत्या साधनामध्ये मोडते ?
 अ) परंपरागत ब) दृक साधने क) श्राव्य साधने ड) दृक-श्राव्य साधने
- १०) _____ हा विद्यार्थ्यांच्या गरजा व आवड यातून निर्माण झालेला असावा.
 अ) प्रकल्प ब) संकल्पना क) साधन ड) वरीलपैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION
Economics Method (Paper – XII)

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

N. B. : 1) **All questions are compulsory.**

2) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.*

2. Answer the following **any one** of them : **10**
- 1) Explain the techniques of teaching economics.
 - 2) What are the objectives of teaching economics ? Explain them.
3. Answer the following **any one** of them : **10**
- 1) What are the different method of teaching economics and explain problem solving method ?
 - 2) Describe meaning and scope of economics.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Lecture method in economics
 - 2) Diagnostic approach.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Evaluation in economics
 - 2) Co-curricular activities
 - 3) Seminar.

मराठी रूपांतर

२. खालीलपैकी **एका** प्रश्नाचे उत्तर लिहा : १०
- १) अर्थशास्त्र अध्यापनातील तंत्रे स्पष्ट करा.
२) अर्थशास्त्र अध्यापनाची कोणती उद्दिष्ट्ये आहेत ती स्पष्ट करा.
३. खालीलपैकी **एका** प्रश्नाचे उत्तर लिहा : १०
- १) अर्थशास्त्र अध्यापनाच्या विविध पद्धती लिहा व समस्या निवारण पद्धत स्पष्ट करा.
२) अर्थशास्त्राचा अर्थ व व्याप्ती स्पष्ट करा.
४. खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा : ८
- १) अर्थशास्त्रातील व्याख्यान पद्धती
२) निदानात्मक मार्ग.
५. खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा : १२
- १) अर्थशास्त्रातील मूल्यमापन
२) अभ्यासक्रम निगडीत बाबी
३) परिसंवाद.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Science Methodology

Day and Date : Monday, 21-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
3) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) _____ method is contrast with principle of learning by doing.
a) Project b) Experimental c) Lecture d) Demonstration
- 2) _____ planning is the first step of planning.
a) Year b) Unit c) Lesson d) None of these
- 3) _____ makes the behaviour and development of students with qualitative and quantitative.
a) Measurement b) Evaluation c) Test d) None of these
- 4) _____ means to make relationship of one subject to another its teaching.
a) Correlation b) Concentric c) Unit d) None of these
- 5) In demonstration method _____ principle is used.
a) Concrete to abstract b) Known to unknown
c) Simple to complex d) None of these
- 6) _____ is a quantitative technique of evaluation.
a) Observation b) Projection c) Self observation d) Exam
- 7) Word 'Science' is derived from the word _____ in Latin Language.
a) Scientific b) Scientia c) Social d) All above
- 8) Charts, graphs are _____ aids.
a) Non-projected b) Projected c) Both a) and b) d) None of these
- 9) _____ is the father of project method.
a) Armstrong b) Rojarse c) Russo d) Kill Patric
- 10) _____ made the structure of ideal laboratory.
a) Dr. R. H. Whitehouse b) Yung c) Pavlove d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) _____ पद्धती कृतीद्वारे अध्यापनाला छेद देणारी आहे.
 अ) प्रकल्प ब) प्रायोगिक क) व्याख्यान ड) दिग्दर्शन
- २) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे _____ नियोजन होय.
 अ) वार्षिक ब) घटक क) पाठ ड) यापैकी नाही
- ३) _____ पद्धतीमुळे विद्यार्थांचे वर्तन व प्रगती यांचे गुणात्मक व संख्यात्मक चित्र मिळते.
 अ) मापन ब) मूल्य मापन क) चाचणी ड) कोणतेही नाही
- ४) एक विषय शिकविताना दुसऱ्या विषयाशी आवश्यक तेथे संबंध घालणे म्हणजे _____ होय.
 अ) समवाय ब) समकेंद्री क) घटक ड) कोणतेही नाही
- ५) दिग्दर्शन पद्धतीमध्ये _____ या तत्त्वाचा वापर केला जातो.
 अ) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे ब) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे
 क) सोप्याकडून अवघडाकडे ड) कोणतेही नाही
- ६) मूल्यमापन तंत्रपैकी _____ हे संख्यात्मक तंत्र आहे.
 अ) निरीक्षण ब) अविष्कार क) आत्म निरीक्षण ड) परीक्षा
- ७) सायन्स (शास्त्र) हा शब्द लॅटिन भाषेतील _____ या शब्दापासून तयार झालेला आहे.
 अ) साएन्टिफिक (शास्त्रीय) ब) सॅनटिया
 क) सोशल (सामाजिक) ड) वरील सर्व
- ८) तक्ते, आलेख हे _____ दृक साधने आहेत.
 अ) अप्रक्षेपित ब) प्रक्षेपित क) अ) आणि ब) ड) कोणतेही नाही
- ९) प्रकल्प पद्धतीचा जनक आहे _____
 अ) आर्मस्ट्रॉंग ब) रॉजर्स क) रूसो ड) किलपॅट्रीक
- १०) _____ यांनी आदर्श प्रयोगशालेचा आराखडा तयार केला.
 अ) डॉ. आर. एच. व्हाईटहाऊस ब) युंग
 क) पॅव्हलॉव्ह ड) कोणतेही नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Science Methodology

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) What are the qualities of science teacher explain ?
 - 2) State the importance of science fair and explain how will you organise science fair in your school.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain the meaning, nature and scope of science.
 - 2) What are the maxim of teaching ? Explain with the help of examples.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Heuristic method
 - 2) Remedial teaching.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Importance of science exhibition
 - 2) Lesson plan
 - 3) Aims of teaching science.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) शास्त्र शिक्षकाच्या अंगी कोणकोणते गुण विशेष स्पष्ट करा.
- २) विज्ञान जत्रेचे महत्त्व सांगून विज्ञान जत्रेचे आयोजन तुमच्या शाळेत कसे कराल ते सांगा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) विज्ञानाचा अर्थ, स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- २) अध्यापनाची सूत्रे कोणती ? सोदाहरण स्पष्टीकरण द्या.
४. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे द्या : ८
- १) स्वयंशोधन पद्धती
- २) उपचारात्मक अध्यापन.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या : १२
- १) विज्ञान प्रदर्शनाचे महत्त्व
- २) पाठ नियोजन
- ३) शास्त्र अध्यापनाची ध्येय.
-

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Method of School Subject – Mathematics Method

Day and Date : Monday, 21-12-2015
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory**.
3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : **10**
- 1) The place of teacher is important in _____ method.
a) Inductive b) Heuristic c) Project d) Experimental
 - 2) Remedial teaching is required in _____ field.
a) Cognitive b) Affective c) Psychomotor d) Above all
 - 3) To develop professional growth of Mathematic _____ is necessary.
a) Workshop b) Seminar c) Both a and b d) None of these
 - 4) The first step of planning is _____ planning.
a) Unit b) Lesson c) Annual d) None of these
 - 5) _____ method is used in teaching maxim from particular to general.
a) Deductive b) Inductive c) Lecture d) Above all
 - 6) _____ is not the classroom objective of teaching of Mathematics subject.
a) Understanding b) Analysis
c) Personality Development d) Creativity
 - 7) Student participate in programmes of Mathematics Club is the specifications of _____ objective.
a) Understanding b) Interest
c) Knowledge d) Mathematical outlook
 - 8) When teacher planned for correlation of Mathematics with other subject then such correlation is called _____ correlation.
a) Systematic b) Sequential c) Concentric d) Incidental

- 9) Mathematics is a science of
 a) Materials
 c) Logic
 b) Non materials
 d) Reasoning ability
- 10) Film strip is a _____ aid.
 a) projected
 c) a and b
 b) non projected
 d) none of these

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) शिक्षकाचे स्थान _____ पद्धतीत महत्त्वाचे असेत.
 अ) उद्गामी ब) स्वयंशोधन क) प्रकल्प ड) प्रायोगिक
- २) उपचारात्मक अध्यापनाची आवश्यकता _____ क्षेत्रात असेत.
 अ) बोधात्मक ब) भावनात्मक क) क्रियात्मक ड) वरील सर्व
- ३) गणित शिक्षकाच्या व्यवसायिक विकासासाठी _____ आवश्यक आहे.
 अ) कृतीसत्र ब) परिसंवाद क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- ४) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे _____ नियोजन होय.
 अ) घटक ब) पाठ क) वार्षिक ड) यापैकी नाही
- ५) विशिष्टाकडून सामान्याकडे या अध्यापन सूत्रात _____ पद्धतीचा उपयोग होतो.
 अ) अवगामी ब) उद्गामी क) व्याख्यान ड) वरील सर्व
- ६) गणित विषयाच्या अध्यापनाचे _____ हे वर्ग उद्दिष्ट नाही.
 अ) आकलन ब) पृथ्यकरण
 क) व्यक्तित्व विकास ड) सृजनशीलता
- ७) विद्यार्थी गणित मंडालाच्या कार्यक्रमात भाग होतो हे _____ उद्दिष्टांचे स्पष्टीकरण आहे.
 अ) आकलन ब) अभिरुची क) ज्ञान ड) गणितीय दृष्टिकोन
- ८) जेव्हा शिक्षक इतर विषयाचा समवाय साधण्यांचे नियोजन करतो तेव्हा त्या समवायास _____ म्हणतात.
 अ) पद्धतशीर ब) क्रमबद्ध क) केंद्रित ड) प्रासंगिक
- ९) गणित म्हणजे _____ शास्त्र आहे.
 अ) भौतिक ब) अभौतिक क) तर्क ड) कार्यकारणभाव
- १०) फिल्मस्ट्रीप हे _____ साधन आहे.
 अ) प्रक्षेपित ब) अप्रक्षेपित क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) Examination, 2015
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Method of School Subject – Mathematics Method

Day and Date : Monday, 21-12-2015

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

N.B. : 1) All questions are compulsory.

2) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain correlation of Mathematics with other subject with examples.
 - 2) List the different methods of teaching Mathematics and explain in detail Heuristics method of teaching mathematics.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain Audio-Visual Aids in teaching mathematics.
 - 2) What is supervised study ? Explain need and importance of supervised study.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Write about types of test of evaluation.
 - 2) Write profit and loss teaching of Mathematics.
5. Answer the following question in brief : **12**
- 1) Explain meaning of mathematics.
 - 2) Mathematics Club.
 - 3) Scope of mathematics.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) गणिताचा इतर विषयांशी असलेला समवाय उदाहरणासह स्पष्ट करा.
 - २) गणित अध्यापन पद्धतीची यादी करा आणि स्वयंशोधन गणित अध्यापन पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.
३. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) गणित अध्यापनातील दृक-श्राव्य साधने स्पष्ट करा.
 - २) पर्यवेक्षित अभ्यास म्हणजे काय ? त्याची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) कसोट्यांच्या मूल्यमापनाचे प्रकार लिहा.
 - २) गणित अध्यापनात नफा आणि तोटा लिहा.
५. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) गणिताचा अर्थ स्पष्ट करा.
 - २) गणित मंडळ.
 - ३) गणिताची व्याप्ती.
-